Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by the European Union

БАРНОМАИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛИИ КАСБИ «ДУРЕДГАР»

Соҳа: **Сохтмон**

Касб: **Дуредгар**

Рамзи касб: **CI 7115** (Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо-2008)

Микдори модулҳо: **14**

Сатҳҳои Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2**

Тафсир: **01/соли 2025**

Барномаи таълимии модулии касби «Дуредгар» дар доираи татбиқи Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар ҳамкорӣ бо Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зинаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ таҳия шудааст.

КУМИТА ОИД БА ТАҲСИЛОТИ ИБТИДОӢ ВА МИЁНАИ КАСБИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДУРЕДГАР

Барномаи таълимии модулӣ дар асоси стандарти салоҳиятҳои касби «Дуредгар» таҳия гардидааст.

Барномаи таълимии модулӣ касби «Дуредгар» дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ___________ № ____ баррасӣ гардидааст.

Таҳиягарон:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Каримов Раҳмон	Омӯзгори фанҳои тахассусӣ	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии техникии саноати кишоварзии шаҳри Кӯлоб»
2.	Шопулотов Алишер	Омӯзгори фанҳои тахассусӣ	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии техникии сохтмони шаҳри Душанбе»
3.	Алимов Қиматшо	Дуредгар	ҶДММ «Ватсал»

Модераторҳо (миёнҷиҳо):

Данило Анишенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёров Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундарича

Ихтисорот 5
Муқаддима.. 6
Мафҳумҳо 8
Тавзеҳоти умумии касби «Дуредгар» 10
Захираҳо: 10
Талабот ба тахассуси омӯзгорон 11
Талабот ба таълимгирандагон 12
Малакаҳои бакортаъминкунии касби «Дуредгар», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон 12
Руйхати адабиётҳо 14

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функсионалӣ (аз ихтисороти «**D**eveloping **a** **c**urricul**um**», яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҶТ	Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳият
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малакаҳои бакортаъминкунӣ
СБТМ/ISCO	Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо **(**International Standard Classification of Occupations)
ТМ ҶТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ҶДММ	Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд
ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversial Competencies)
СВ	Салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)-и соҳаи сохтмон (Construction Basic)
CI	Салоҳиятҳои касбии соҳаи сохтмон (Construction Industry)

Муқаддима

Ислоҳоти иҷтимоӣ - иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон навсозии низоми таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиши ҷумҳуриро тақозо менамояд. Айни ҳол Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои зиёдеро барои самаранок гардондани низоми мазкур андешида истодааст. Яке аз тадбирҳои басо муҳим гузариш ба низоми нави таълим – методологияи таълим дар асоси салоҳият (ТАС) мебошад, ки дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии зерин инъикос гардидааст:

- Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030;
- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат»;
- Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб;
- Тартиби таъмини сифати тахассусҳо ва тасдиққунии тахассусҳо;

Дар баробари ин, дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 равшан гуфта шудааст, ки дар кишвар рушди «таҳсилоти салоҳиятнокии касбӣ» бо ворид намудани методологияи таълим дар асоси салоҳият зарур аст.

Методологияи мазкур салоҳияти баланди касбии таълимгирандагонро таъмин мекунад, муносибати масъулиятнокро ба кор ташаккул медиҳад, мутахассисро мутобиқи талаботи тахассуснокии бозори меҳнат омода мекунад.

Инчунин, методологияи ТАС ба ташаккул додани «салоҳиятнокии касбӣ» нигаронида шуда, ба ғайр аз омодагии касбӣ дар раванди таълим, ба ҳар як мутахассис барои аз худ кардани сифатҳои шахсии муҳим, аз ҷумла, мустақилият, ташаббускорӣ, қобилияти қабули қарорҳои масъулиятнок, чандирии тафаккур, маҳорати доимо таълим гирифтан, азнавкунии донишҳо ва баланд бардоштани фарҳанги касбии худ мусоидат менамояд.

Малакаҳои касбӣ тариқи аз худ намудани салоҳиятҳои фароумумӣ ва заминавӣ ташаккул меёбанд. Салоҳиятҳои фароумумӣ муносибати инсонро ба иҷрои масъалаҳои касбӣ ташаккул медиҳанд, тарбияи чунин мутахассисро таъмин менамоянд, ки дар бозори меҳнати дохилӣ ва хориҷӣ талабот дорад.

Барномаи таълимии модулӣ барои муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ бо муҳлати таҳсили 1 сола дар доираи Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст.

Барномаи таълимии модулии барои ҳар як касб таҳияшуда бештар ба таълими амалӣ нигаронида мешавад, ки чунин дониш, маҳорату малака ва муносибат, яъне салоҳияти хатмкунандагонро таъмин менамояд, ки дар бозори меҳнат рақобатпазиранд.

Зимни таълими модулӣ омӯзгор таълими назариявӣ ва амалиро яквақта дар замина (база)-и муассисаи таълимӣ ва ё истеҳсолот мегузаронад.

Инчунин, дар раванди таълим диққати махсус ба ташаккул додани малакаҳои бакортаъминкунӣ дода мешавад. Малакаҳои бакортаъминкунӣ ин ҳамон салоҳиятҳои калидӣ мебошанд, ки барои ҳар шахсе, ки ҳаёти худро ба нақша мегирад ва фаъолияти касбии ояндаи худро фикр мекунад, зарур мебошад.

Ташаккулдиҳии худи малакаҳоро омӯзгор дар ҳар машғулият тибқи сатҳи тахассус, мақсад, вазифаҳои модул, натиҷаҳои он амалӣ менамояд. Машғулиятҳоро ба нақша гирифта, усулҳои интерактивиро истифода мебарад.

Барномаи таълимии модулии касби «Дуредгар» мутобиқи принсипҳо ва талаботи методологияи ТАС дар асоси Стандарти салоҳиятҳои касби «Дуредгар» таҳия гардидааст. Барнома мундариҷаи ҳар модулро муфассал мекушояд ва истифода бурдани усулҳои интерактивиро дар омӯзиш тавсия медиҳад. Раванди омӯзиш ҳама домана (спектр)-и воҳидҳои салоҳият, аз ҷумла, фароумумӣ (трансверсалӣ) ва малакаҳои бакортаъминкуниро дар бар мегирад.

Машғулияти амалӣ мутобиқи барномаи таълимӣ дар замина (база)-и муассисаи таълимӣ, дар устохонаи таълимии махсус таҷҳизонидашуда бо назардошти таъмини шароити эргономикӣ гузаронида мешавад. Ғайр аз ин, раванди омӯзиши касбӣ гузаронидани таҷрибаомӯзии истеҳсолиро дар ташкилот, корхона ва муассисаҳо дар бар мегирад.

Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ дар корхонаҳое мегузарад, ки таълимгирандагон зери роҳбарии муҳандис-сохтмончӣ/дуредгари таҷрибадор малакаҳои касбии дар раванди таълим гирифтаашонро такмил ва ташаккул медиҳанд.

Яке аз принсипҳои асосии методологияи ТАС – ин ҳамкории шарикии муассисаи таълимӣ бо корфармо маҳсуб меёбад. Муассисаи таълимӣ бо корфармо оид ба гузаштани таҷрибаомӯзии истеҳсолии таълимгирандагон, пеш аз анҷоми омӯзиш шартномаи тарафайн мебандад. Дар доираи Лоиҳаи мазкур вобаста ба ин кумитаҳои соҳавӣ вобаста ба соҳаҳои нассоҷӣ ва сохтмон ташкил карда шудаанд.

Барномаи таълимии мазкур дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва омӯзиш, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи фаъолияти амалӣ кардани барномаҳои таълимиро доранд, истифода бурда мешавад.

Мафҳумҳо

Барномаи таълимии модулӣ дар асоси салоҳиятҳо – ҳуҷҷати дорои дониш, маҳорат, малака ва муносибатҳои асосие, ки бояд аз рӯйи ҳар воҳиди салоҳиятҳои модули дар алоҳидагӣ гирифта шуда, аз худ карда шаванд. Он иборат аст, аз номгӯйи элемент/меъёрҳои иҷрои воҳидҳои салоҳият, тавсияҳои соатҳо барои ҳар мавзӯъ.

Барномаи таълимии модулӣ дар асоси салоҳиятҳо - ҳуҷҷати ифодакунандаи муҳтаво ва меъёрҳои таълим, ки ба модулҳои (воҳидҳои пурра ва мустақили) таълимӣ тақсим карда шудааст, ки таълими ҳар як модул ташаккули як ё гуруҳи салоҳиятҳоро таъмин мекунад.

Баҳодиҳанда – мутахассис/коршиноси баландихтисоси махсус омодашудаи соҳа (бригадир/устои истеҳсолот, коргари таҷрибадор, омӯзгорони ТИКТО/коллеҷ, муассисаҳои олии таълимӣ), ки аз омӯзиш гузаштааст ва соҳиби сертификати мувофиқи «Баҳодиҳанда» мебошад.

Баҳодиҳӣ дар асоси салоҳият – ин раванди ҷамъоварии далелҳо ва дар асоси онҳо қабули қарор оид ба доштан ё надоштани салоҳиятҳои касбии дар барномаи таълимӣ ё модулҳои алоҳидаи он муқарраргашта аз ҷониби таълимгиранда ё хатмкардаи барномаи таълимӣ.

Банақшагирии баҳодиҳӣ – раванде, ки қадамҳои ташкил намудани баҳодиҳиро барои шахсони ваколатдор, корфармоён, маъмурияти муассисаҳои таълимӣ, омӯзгорон, баҳодиҳандагон ва номзадҳои баҳогирандаро муайян мекунад.

Бастаи баҳодиҳӣ – маҷмӯи ҳуҷҷатҳои дарбаргирандаи предмети баҳогузорӣ, меъёрҳо ва далелҳои иҷро солоҳиятҳо, ҷои баргузории баҳодиҳӣ, усул ва воситаҳои интихобшудаи баҳодиҳӣ.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳое, ки ба онҳо таалluқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Воситаҳои баҳодиҳӣ – восита ва амалҳое, ки барои ҷамъоварӣ ва тафсир (интерпретатсия)-и далелҳои дороии салоҳиятҳои таълимгирандагон ҳангоми қабули қарорҳо аз ҷониби баҳодиҳандаҳо истифода мешаванд.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд, ки дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Корпажӯҳӣ (эргономика) – илм оид ба муҳайё кардани шароити мувофиқи меҳнат барои мусоидат дар афзоиши маҳсулнокии он, мувофиққунонии уҳдадориҳои мансабӣ, ҷойҳои корӣ, пуржа (предмет) ва объектҳои меҳнат, инчунин барномаҳои компютерӣ барои меҳнати нисбатан самаранок ва бехатари коргар бо назардошти хусусиятҳои ҷисмонӣ ва равонӣ.

Малака – қудрат ва тавоноӣ дар иҷрои коре, ки дар натиҷаи машқу тамрин ва гирифтани донишу таҷриба дар табиати инсон пайдо мешавад.

Маҳорат – фаъолияте, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва такрори бисёркарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон

медиҳад, ки шахс натанҳо дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Модул – блоки анҷомдодашудаи ҳаҷми муайяни иттилооти таълимӣ барои иҷрои фаъолияти мушаххас зарур. Вобаста аз талабот ба омӯзиш модулҳои мушаххас таҳия мешаванд ва онҳо метавонанд, аз як то якчанд воҳидҳои салоҳиятҳоро дар бар гиранд.

Меъёр – нишона ё андозае, ки дар асоси он баҳодиҳӣ, муайянкунӣ ё таснифи чизе анҷом дода мешавад.

Салоҳиятнокӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмуи дониш, малака ва унсурҳои таҷрибаи фарҳангӣ, масъулият ва мустақилият мебошанд, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ бо истифода аз ин унсурҳо мавқеи худро озодона муайян кунад ва муносибати шахсро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ, заминавӣ ва малакаҳои бакортаъминкуниро дар бар мегиранд.

Салоҳиятҳои касбӣ – ин маҷмуи дониш, маҳорат ва малакаҳо, ки ба шахс иҷрои супоришҳо ва ҳалли вазифаҳои касбиро дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда имкон медиҳад. Салоҳияти касбӣ воҳидҳои салоҳияти касбӣ ва хусусиятиро дар бар мегирад.

Стандарти салоҳияти касб – ин ҳуҷҷатест, ки ҳадди ақали талаботи меъёриро ба салоҳияти барои касби мушаххас зарурӣ муайян мекунад ва талабот ба салоҳияти касбӣ ва умумифарҳангии шахсиро дар бар мегирад.

Тартибот (протседураҳо) – ин иттилоот ё дастурамале, ки ба номзад/баҳогиранда ва баҳодиҳанда барои баргузорӣ ва қайди баҳо муқаррар мешаванд.

Таснифоти миллии тахассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки чаҳорчӯбаҳоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллӣ эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии тахассусҳо дорои чаҳорчӯбаҳое мебошад, ки аз якчанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дискрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои тахассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин, додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Тахассус – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Таълими истеҳсолӣ – як ҷузъ (компонент)-и асосии раванди таълим барои мустаҳкамкунии дониш, малака, маҳорат ва муносибат (салоҳият)-и таълимгирандагон дар устохона, озмоишгоҳ, машқгоҳ, хоҷагиҳои таълимӣ ва дигар сохторҳои муассисаи таълимӣ гузаронида мешавад.

Таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ – як ҷузъ (компонент)-и асосии раванди таълим барои мустаҳкамкунии дониш, малака, маҳорат ва муносибат (салоҳият)-и таълимгирандагон барои осонии баромадан ба бозори меҳнат. Таҷрибаомӯзии

истеҳсолӣ дар истеҳсолоти мушаххас, дар шароити истеҳсолоти амалкунанда гузаронида мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки он ба чӣ тавр дар ҷои корӣ шахс корро иҷро карда метавонад, такя мекунад.

Таълими амалӣ – ин ҷузъ (компонент)-и раванди педагогӣ дар замина (база)-и устохонаҳои таълимии муассисаҳои таълимии ибтидоии ташаккулдиҳандаи салоҳиятҳои таҷрибавӣ ва касбӣ.

Усулҳои баҳодиҳӣ – усулҳои истифодашавандаи ҷамъоварии далелҳо барои баҳодиҳии салоҳиятҳои таълимгирандагон/номзадҳо, аз ҷумла, раъйпурсӣ, тестгузаронӣ, мусоҳиба бо таълимгирандагон, мушоҳидаи мустақим, тақризи ҷониби сеюм.

Тавзеҳоти умумии касби «Дуредгар»

Дуредгарӣ яке аз касбҳои маъмули сохтмонӣ буда, мутахассиси ин касб корҳои вобаста ба коркарди чӯб, аз он тайёр кардани масолеҳҳои гуногун ва иншоотҳои сохтмониро иҷро мекунад.

Вазифаи устои дуредгар одатан аз васл кардани деворҳои чӯбин, сабикагӣ (брусчатых), панелӣ, иморатҳои чубкорӣ, сохтани бом бо васл кардани системаи болорӣ (стропилӣ), сохтани пӯшишҳои таҳхона, байниошёнагӣ аз чӯб ё ҷузъҳои тайёр, васл ва шинондани қафасаҳо (ферма) ва равоқ иборат аст.

Ҳангоми сохтани иморатҳои сангӣ ва бетонӣ дуредгар корҳои васлсозии чӯбу тахтаҳо, гузоштани тахтапулҳо ва қолиб (опалубка) барои иморатҳои монолитӣ ва оҳанубетониро иҷро мекунад.

Мутаассифона кори дуредгарӣ хавфу хатарҳам дорад. Хавфи асосӣ ин гирифтани ҷароҳат аз кор бо асбобҳои дуредгарӣ аст. Шиддати равонӣ-физиологӣ дар кори дуредгарро омилҳои зерин ба миён меорад: масъулияти баланди молиявӣ, сарбории вазнини ҷисмонӣ (мондашавии мушакҳо, даст, пой, миён), таъсири маҷмӯи шароитҳои табиӣ ва иқлимӣ – мавсимӣ (хунукӣ, гармӣ, шамол, намнокӣ), таъсири хусусиятҳои хоси меҳнат (чанг, садо, ларзиш, бадбӯии маводҳои коркардшаванда), имконияти кор вобаста ба хавфу хатар ба ҳайёт (кор дар баландӣ, кор бо асбобҳои барқӣ).

Ин омилҳоро ба инобат гирифта дуредгар бояд, талаботи ҳифзи меҳнат ва қоидаҳои техникаи бехатариро ҳангоми иҷрои корҳо риоя намояд.

Захираҳо:

Таҷҳизот/дастгоҳи зарурӣ	
• Ҷафсранда • Арраи даврашакл (серкулярка) • Дастгоҳи пармакунӣ • Шрупавёр • Дастгоҳи рейсмус • Дастгоҳи рандакорӣ (фрезер) • Дастгоҳи харротии чӯб	• Маводи рӯйпушкунии локу рангӣ ва ҳалкунанда (растворители) • Фурнитураи сохтмонӣ ва мебелӣ • Маводҳои гарминигоҳдорӣ (теплоизоляционӣ) • Маводи рӯйбасти фарш • Сафолакҳои бомпӯшӣ • Маводҳо барои рӯйбасти шифт • Антисептика барои чӯб

• Дастгоҳи тезкунӣ • Дастгоҳи суфтакунӣ • Дастгоҳи ҳамакораи коркар-ди чӯб (комбини-рованный) • Пармаи барқӣ • Болгарка • Дастгоҳи рандакунии барқӣ **Асбобу анҷом** • Табар • Болға • Маҷмуи арраҳо • Газанбур • Мехкашак • Маҷмуи исканаҳо • Ҷадвали секунҷа (уголник) • Искана • Маҷмуи рандаҳо • Маҷмуи (набор) асбобҳои ченкунию санҷишӣ) • Маҷмӯи кордҳо • Маҷмуи пармаҳо • Рейсмас (асбоб барои кашидани хатҳои мувозӣ) • Маҷмуи шиканҷаҳо • Шишабур **Маводи сарфшаванда** • Фанер, ДВП, ДСП • Лавҳаҳои (щиты) чӯбин • Ҳалқаҳои (скобаҳои) сохтмонӣ ва мехҳои печдор (болт, шруб) • Маводи ороишии чӯб • Ширешҳо	• Либосҳои махсус ва воситаҳои инфиродии ҳимоявӣ (СИЗ) • Чӯбу тахта • Ҷузъҳои сохтмонӣ аз чӯб (зеҳтахта, тахта барои густурдани фарш, паркет ва ғ) **Маводи таълимӣ** • Стандарти салоҳиятҳои касби «Дуредгар» • Барномаи таълимии модулӣ • Коркарди методии машғулият, нақшаҳо ва воситаҳои баҳодиҳӣ, тавсияҳои методӣ вобаста ба касби «Дуредгар» • Китобҳои дарсӣ оид ба корҳои дуредгарӣ • Воситаҳои айёнии таълимӣ (маводи видеоӣ, рӯнамоиҳо) • Маводи зарурии дафтардорӣ (канселярӣ) • Дастури таълимӣ барои методистҳо ва омӯзгорони низоми ТИКТО ҶТ «Усулҳои ҳамгироии (интерактивии) таълим» • Стандартҳои соҳаи сохтмон **Таҷҳизоти таълимӣ** • Компютер • Принтер • Проектор • Тахтаи электронӣ/экран **Воситаҳои ҳимоявии инфиродӣ** • Пойафзоли махсус • Либоси махсус • Дастпӯшҳо • Тоскулоҳ (каска)

Талабот ба тахассуси омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 2-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз рӯйи касби «Дуредгар» меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- доштани донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро донанд;
- на кам аз 3 соли таҷрибаи кории дуредгариро дошта бошанд;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим бошанд;
- сатҳи тахассуси омӯзгорон аз сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон паст набошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузаранд.

Талабот ба таълимгирандагон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Дуредгар»-ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- ҷисмонӣ ва равонӣ солим бошад;
- ҳуҷҷатҳоро мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ пешниҳод намояд;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Малакаҳои бакортаъминкунии касби «Дуредгар», сатҳи 2-юми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

Малакаҳои бакортаъминкунӣ	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб будани муносибатҳоро байни ҳамкорон ва мизоҷон/фармоишгарон мусоидат менамояд	-шунидан ва дарк кардан; -бурро ва кушоду равшан баён намудан; -меҳрубон будан; -суботкор будан; -мубодилаи иттилоот кардан; -бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ муошират кардан.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	-дар дастаҳои синну соли гуногун, новобаста аз ҷинс, нажод ва мансубияти динӣ кор кардан; -мустақилона ва ба сифати аъзои даста кор кардан; -дақиқӣ; -масъулнокӣ; -меҳнатдӯстӣ; -сарфакорӣ; -донистани Кодекси меҳнат.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	-зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва бартараф кардани мушкилот; -дурандешӣ; -бовиҷдонӣ; -маҳорати расонидани ёрии аввалия.
Ташаббус ва уҳдаборӣ, ки барои бадастоварии натиҷаҳои инноватсионӣ мусоидат менамояд	-мутобиқшавӣ ба вазъиятҳои нав; -муайян кардани имкониятҳои барои дигарон ғайричашмдошт; -татбиқ кардани ғояҳо ба амал; -иштирок дар раванди ташаккулёбии пайваста; -омодагӣ ба навовараҳо; -зиракӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолияте, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуддатро таъмин менамояд.	-мақсадгузории мушаххас ва натиҷаҳои кор; -банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо, аз ҷумла идоракунии вақт; -муайян ва ҷобаҷокунии афзалиятҳо; -ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; -бодиққатӣ; -муташаккилӣ; -қоидаҳои тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат	-мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; -боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; -устувории ахлоқӣ;

менамояд	-масъулиятнокӣ -риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	-эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйиротҳо; -омода будан ба сарфи вақт ва саъю кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; -хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва бидуни он; -самимият барои ғояҳо ва усулҳои нави идоракунии худомӯзӣ; -дастгирии ҳамкорон ва барқарор кардани робитаҳо; -истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор)
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	-донистани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; -хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; -мавҷудияти тавоноии ҷисмонии мувофиқ.

Руйхати адабиётҳо

1. Крейдлин Л.Н. «Корҳои дуредгарӣ». Китоби дарсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ. Душанбе соли 2018.

2. Альберт Д.Библия работ по дереву [Тексти / Д.Альберт, Д. Дэвид. - М.: АСТ: Кладез, 2015 -321с.

3. Альбом организованной оснастки рабочих мест для строительных работ. Ч. 1. – М.: Стройиздат, 1982.

4. Альбом ручного немеханизированного инструмента и малогабаритных ручных приспособлений для основных строительно-монтажных работ. Вып. 5. – М.: Стройиздат, 1980.

5. Бобровникова О. К., Бобровников А. Е., Харченко М. С. Мастерская на дому. – К.: Мистецтво, 1996.

6. Бурмистров Г. Н. Кровельные материалы. – М.: Высшая школа, 1989.

7. Гайдар Л. Ф., Косенко П. М. Строительно-монтажные работы. Нормы, расценки, правила. – К.: Будiвельник, 1983.

8. Карты трудовых процессов. Устройство полов. – М.: Стройиздат, 1983.

9. Каталог-справочник ручного инструмента для строительства. – М.: Строй-издат, 1989.

10. Коноваленко А. С. Основы столярного ремесла. – К.: Мистецтво, 1996.

11. Коротков В. И. Деревообрабатывающие станки. – М.: Высшая школа, 1986.

12. Крейндлин Л. Н. Плотничные и стекольные работы. – М.: Высшая школа, 1990.

13. Крейндлин Л. Н. Плотничные работы. – М.: Высшая школа, 1985.

14. Крейндлин Л. Н. Столярные, плотничные и паркетные работы. – М.: Высшая школа, 1989.

15. Крейндлин Л. Н. Столярные работы. – М.: Высшая школа, 1986.

16. Кулебакин Г. И. Столярное дело. – М.: Стройиздат, 1983.

17. Онищенко А. Г. Отделочные работы в строительстве. – М.: Высшая школа, 1989.

18. Расев А. И. Сушка древесины. – М.: Высшая школа,1980.

19. Шепелев А. М. Стекольные работы. – М.: Высшая школа, 1988.